

VIRU-NIGULA VALLA TEATAJA

ELANIKE ARV SEISUGA 01.11.2025 – 5466

NOVEMBER 2025

Riigis oodatakse vaidlustele lahendusi, Viru-Nigulas on kokkulepped sõlmitud

Üle Eesti on pärast 19. oktoobril toimunud kohalikke valimisi mõnevõrra äraootav meeleolu – vabariigi valimiskomisjon pole veel ametlikke tulemusi välja kuulutanud. Nagu Riigi Valimisteenistuse juht Arne Koitmäe on selgitanud, on põhjuseks kaebuste suur hulk, millest enamik puudutab elektroonilist hääletamist. Kõikide vaidluste läbivaatamine võtab aega ning lõplikud tulemused võivad selguda alles novembri viimasel nädalal.

Kuigi tulemuste ametlik kinnitamine viibib, on Eesti poliitiline maastik juba kujunemas. Enamikes omavalitsustes on läbirääkimised käimas või kokkulepped juba sõlmitud, tagamaks sujuv üleminek. Kogukonnad on valmis oma igapäevast elu edasi korraldama.

Nii ka Viru-Nigula vallas, kus Isamaa ja valimisliit Ranna-Viru allkirjastasid 4. novembril Kunda Ühisgümnaasiumis koalitsioonileppe aastateks 2025–2029. Leppe kohaselt jätkab vallavanemana Einar Vallbaum (Isamaa) ning vallavolikogu esimeheks saab Kaido Veski (Ranna-Viru). Kahe nimekirja koostöö annab volikogus 12 kohta 19-st.

Koalitsioonileppes rõhutatakse hariduse, elukeskkonna ja valla arengu tasakaalu. Plaanis on Kunda haridusmaja projekteerimine, Aseri kooliho-

Hetk koalitsioonilepingu allkirjastamiselt Kunda Ühisgümnaasiumis. Foto: Regle Sepik

ne rekonstrueerimise lõpetamine ning valla haridusvõrgu ja rahvastikudünaamika analüüs, et tulevased otsused põhineksid andmetel ja sünniks koostöös kogukondadega. Samuti soovitakse vähendada avalike hoonete ülalpidamiskulusid.

Einar Vallbaum rõhutas lepingu allkirjastamisel, et Viru-Nigula peab olema paik, kuhu noored pered tahavad jääda ning uued elanikud tulla. Kaido Veski lisas, et lepe viiakse ellu mõõdetavate eesmärkide kaudu, mis aitab hoida fookust ja tulemusi pidevalt hinnata.

Kui riiklikul tasandil kestab veel valimistulemustega seotud vaidluste aeg, on Viru-Nigula juba kursi seadnud. Kohalik poliitika on leidnud oma tasakaalu, et inimesed saaksid keskenduda olulisimale – koduvalla arendamisele ja ühisele tulevikule.

VNVT

UUDISEID ASERI KOOLIST

Aseri Kool sai 120

14. novembril 2025 jõudis Aseri Kool väarikasse ikka. Juba novembri algusest valitses koolis ootusärev õhkkond ja käisid ettevalmistused eesootavaks sünnipäevaks. Meie selleaastane sünnipäev oli pühendatud XXVIII laulu- ja XXI tantsupeole. Sellest lähtuvalt õppisime laulu- ja tantsupeo traditsioone, liikumistundides tantsisid lapsed kaerajaani ning õppisime kogu kooliperega ühiselt „Virumaa laulu“. Õpetajad istutasid ühiselt kooli sünnipäevaks maha 120 lillesibulat, õpilased kirjutasid koolile luuletusi ja ilusaid soove ning sättisid need plakatitele, mis pidupäeval meie kooliseinu kaunistasid.

Tunniplaani sattusid põnevad tunnid: koolisõbra tund, kuhu tulid oma kooliajast rääkima Aseri kooli endised õpilased ja kooli ajalootunnid, kus õpetaja Pärja õpilastele kooli ajalugu õpetas. Kooli sünnipäeval leidsid õpilased tunniplaanis viguritunnid, rehkendamise tunnid ja 120 aasta keeled Aseri koolis, kus õpiti eesti, vene, inglise, saksa, ukraina ja isegi läti keelt.

Sünnipäeva hommikul sisenesime koolimajja endisest peaksest ja meid tervitasid direktor Eha ja õppejuht Katrin. Kogu koolipere sai kingituseks kommi ja Keity laulis laulu „Koolimaja sünnipäev“.

Kontsertaktus algas Eesti Vabariigi kandelipu, Viru-Nigula valla ja Aseri Kooli lipu saali toomisega, lippude kandmise au sai õpilasesinduse president Jürgen, Goldbergeri masina ehitamise tiimi liige Denis, üheksanda klassi õpilane Mikhael ja lipusaatjad Gertel ja Helis.

Koolil on traditsioon, mille kohaselt kantakse koolile au ja uhkust toonud koolipere liikmed auraamatusse ning valitakse kooli sõber. Koolisõbra tiitli sai sel korral Virgo Veldi, kes on silmapaistev muusik ja on alati kodu-

Fotod: Maiken Mälk ja Dmitri Käär

kooli meeles pidanud. Auraamatusse kanti Aseri kooli „lapsed“ Heli Jürgenson ja Vaike Rajaste.

Esinema oli kutsutud saksofonist Virgo Veldi, keda saatis pianist Jaan Ots, tantsurühm Vabajalg, keda juhendas Vaike Rajaste ning etteaste tegi ka Aseri kooli pidupäevaks kokku tulnud ühendkoor lauluga „Virumaa laul“, juhendajaks Juta Tiitso.

TRIINU RAUDSEPP

Foto: Triinu Raudsepp

VI Goldbergeri ahelreaktsiooni masina ehitamise võistluse võitja on Aseri Kool

Aseri Kooli õpilased osalesid VI Goldbergeri ahelreaktsiooni masina ehitamise võistlusel. Võistluse eesmärgiks oli ehitada masin, mis töötab vähemalt 30 sekundit.

Nädalatepikkune ettevalmistus kulmineerus 31. oktoobril, mil Tallinna Tehnikakõrgkoolis toimus ahelreaktsiooni masina võistlus. Meie kooli meeskonda kuulusid Artjom, Denis, Elisabet, Marleen, Jekaterina ja neid juhendas õpetaja Kristel. Tegelikult lõi masina ehitusel kaasa pea kogu kool – kes ideedega, kes käsi külge lüües.

Üle kogu Eesti pääses võistlusele

vaid 10 kooli, nende seas ka Aseri Kool. Kõigi tugevate tiimide seast ehitasid kõige täpsema ahelreaktsiooni masina just meie kooli õpilased. Aseri Kooli võistkond saavutas muljetavaldava tulemuse – 30,401 sekundit, mis tõi neile esikoha.

Me oleme oma õpilaste üle ääretult uhked!

TRIINU RAUDSEPP

Sügis Viru-Nigula valla raamatukogudes: kohtumised, õppimine ja lugemislust

Sügis Viru-Nigula valla raamatukogudes on olnud tegus ja mitmekesine. Taas alustasime Viru-Nigulas ja Kundas lastele mõeldud raamatukoguringiga, mille eesmärk on toetada laste loomuliku huvi lugemise ja raamatute vastu, pakkudes põnevaid tegevusi ja arutelusid. Täiskasvanutele mõeldud kirjanduskohvikud Viru-Nigulas ja Kundas kutsuvad korra kuus kokku lugemishuvilisi, et jagada lugemiselamusi, avastada uusi lemmikraamatuid ning nautida mõnusa seltskonnas tassikest kohvi. Aseri toimub lausa kaks korda nädalas keelekohvik, kus on võimalus harjutada eesti keele rääkimist.

Sel sügisel oli meil suur rõõm võrrelda Viru-Nigula raamatukogus Sõnäränd 2025 tuuri raames eesti kirjanikke. Oma loomingut tutvustasid Jelena Skulskaja, Triin Soomets ja Jaan Pehk. Kohale tuli rohkelt kirjandussõpru, kes said kuulata põnevaid lugusid, esitada küsimusi ning soetada teoseid.

15.–26. oktoobril tähistati traditsiooniliselt täiskasvanud õppija nädalat (TÖN). Raamatukogu on läbi aegade toetanud elukestvat õpet, uute teadmiste ja oskuste omandamist olenemata vanusest. Viru-Nigula raamatukogus toimus makramee töötuba algajatele, mida juhendas Helve Kukk, tutvustades käsitöö ajalugu ja õpetades esimesi sõlmi. Aseri raamatukogu keelekohvikutes arutleti mitmel teemal: tähistati Eesti Raamat 500 juubelit, jagati reisimuljeid Norrast ja Kreekast, harjutati eesti keelt ning toimus lõbus võimlemistund juhendaja Heleni eestvedamisel. Viru-Nigula valla raamatukogus Kundas sai kuulata personaaltreener Andrei Kopliku inspireerivat loengut tervislikust toitumisest.

Oktoobri lõpus toimusid üle Eesti raamatukogupäevad, mille fookuses olid paikkonna lood. Kui Aseris keskenduti sel korral eesti luulele ja loodi mõnusat meeleolu lasteluuletustega, siis Viru-Nigula raa-

matukogus avati väljapanek raamatutest, mis tutvustavad

kohalikku külaelu läbi aegade. Kirjanduskohvikus meenutati

ühiselt elu ja inimesi Viru-Nigulas, ettelugemisele tulid

lühilood Ella Rajari käsikirjalise kogumikust. Armsaid ja

naljakaid lugusid kodukandist jagus rohkelt.

Raamatukogupäevadel ei unustanud me ka lapsi. Toimusid traditsioonilised ettelugemised lasteaialastele. Meie valla lasteaialapsed käisid raamatukogudes ja raamatukoguhoidja käis ka nende juures külas. Näiteks Viru-Nigula lasteaias tutvustas raamatukoguhoidja uusi raamatuid, Aseri lapsed kuulasisid raamatukogus 80. sünnipäeva tähistavate muumitrollide lugusid, värvisid trollipilte ja mängisid toreid mängu. Vasta Mõisakoolis said algklassilapsed proovida ettelugemist, harjutades esinemisjulgust. Viru-Nigula valla raamatukogu Kunda majas toimusid mitmed lastele suunatud koolivaheaja sündmused – lapsed said meisterdada, mängida ja maiustada.

Kokkuvõttes on sügis olnud raamatukogudes sisukas ja rõõmus – täis kirjandust, keeleõpet, käsitööd, liikumist ja kohtumisi. Mitmeid uusi ja toreid kohtumisi mahub veel selle aastanumbri sisse: kirjanduskohvikuid, kohtumisi, reisimuljeid ja töötubasid. Meil toimuvaga saate kursis olla, külastades meie kodulehte, FB-lehte ja muidugi raamatukogu! Oleme hubane kohtumispaik, kus saab õppida, lugeda ja üheskoos aega veeta.

MERVI LILLEOJA

Noored tõid ettevõtted ja kooli ühte ruumi

12. novembril muutus Kunda Ühisgümnaasiumi raamatukogu miniatuurseks ettevõtlusmessiks, kus kooli 10. klassi noored tutvustasid õpetajatele, kaasõpilastele, vallavalitsuse esindajatele ja partnerettevõtetele oma projekte. Esitus lõpetas Targa Tuleviku Fondi toetusel valminud haridusprojekti „Novaatorlik koostöö gümnaasiuminoorte ja Eesti ettevõtetega“, mida juhendas Tiina Saar ja Svea Stamberg Kiltsi MajandusTREFF MTÜ-st.

Projekti sihts on ühendada noored, koolid, omavalitsused ja ettevõtted eesmärgiga tuua gümnaasiumiharidusse rohkem praktilist majandusõpet ning näidata, et noored on võimekad koostööpartnerid.

„Tahame, et koolidest kujuneks omamoodi ettevõtlusinkubaatorid, kus sünnivad päris ideed ja uued lahendused,“ sõnas Tiina Saar.

Kunda Ühisgümnaasiumi õpilased tegid põhjaliku eeltöö: kaardistasid piirkonna tugevused ja kitsaskohad, lõid isiklikke ja ideid, viisid läbi küsitlusi, hindasid kulusid ning koostasid SWOT-analüüsi. Töö struktuur sarnanes ettevõtlusprojektiga – paik, probleem, idee ja lahendus. Noorte ideede seas oli mitmeid nutikaid mõtteid turismi ja kogukondliku elu elavdamiseks, näiteks Lammasmäe piirkonna turundusidee „Jõulumaa“ projekt, mille käigus laste joonistused muutuvad osaks

ettevõtja looduskeskkonnast ja visuaalsest identiteedist. Suurt tähelepanu pälvis ka Heidelberg Materials Kunda tehasele suunatud projekt, mille

autorid Keitlin Küngas, Sandra Saade ja Helen Larionov esitlesid turunduskonseptsiooni „Tsemendiplekkidega sark“. Särki kujundus sümboliseerib Kunda tööstuslugu – töö käigus tekkinud plekid saavad osaks disainist. „Ajalugu särkil – kanna ja näita, et hoolid kesk-

konnast,“ kõlas noorte loosung. Projekti autorid olid koostanud küsitluse, turundusklipi ja SWOT-analüüsi ning pakkusid välja ideid, kuidas tuua ettevõtte noortele lähemale ja muuta inseneeria huvitavaks ja stiilseks. Heidelberg Materials Kunda tunnustas noorte loovust ja ette-

võtlikkust: „Sellised ideed näitavad, kui oluline on dialoog tulevaste otsustajatega.“ Ettevõtte tänas ka juhendajaid, kes noori julgustasid ja suunasid. Projekt andis noortele kogemuse, kuidas sünnivad ideed, mida päriselus rakendada saab, ja kuidas mõelda ettevõtjana –

loovalt, vastutustundlikult ja teistega koostöös.

„Need noored ei räägi enam tulevikust – nad juba kujundavad seda,“ võttis päeva kenasti kokku publikus olnud õpetajate kõlanud mõte.

VNVT

Noorte hääl: osalus, mõju ja kogukonna tulevik

Kas noored saavad päriselt muuta oma kogukonda või on need vaid vallajuhtide suusoojaks öeldud sõnad? Erasmus+ osalusprojekt „Noorte hääl: osalus, mõju ja kogukonna tulevik!“ tõestas, et saavad!

Sügis 2025 on olnud Viru-Nigula Avatud Noortekeskusele kiire ja põnev periood, sest päevavalgust nägi sõprusvaldadevaheline mitmekülgne projekt, mis ühtlasi oli esimene samm Viru-Nigula valla noortevolikogu loomiseks.

Projekt tõi kokku Viru-Nigula valla ja Soome Karvia valla noored, et uurida, kuidas noored saavad oma hääle kogukonnas ja ühiskonnas kuulda teha. Esimene kohtumine toimus 15.–21. septembril 2025 Eestis, kui Karviast saabus 10 noort koos juhendajatega Viru-Nigulasse. Nädala jooksul osaleti aruteludes, töötubades ja ühistes ettevõtmistes, mis tõi noored ja otsustajad ühe laua taha. Teine kohtumine leidis aset 04.–08. novembril 2025 Soomes Karvias, kus Viru-Nigula 10 noort said tutvuda Karvia kogukonna ja noorsootöö tegemistega. Mõlemas riigis keskenduti teemadele, nagu noorte osalus, demokraatia, kogukondlik koostöö ja kestlik areng.

Fotod: Krista Karusion

Kohtumiste käigus said noored võimaluse suhelda otsustajatega – mõlema valla vallavanema ja volikogu esimehega ning Viru-Nigula hinnatud

volikoguliikme Olav Kreeniga. Avatud aruteludes räägiti sellest, kuidas noorte arvamusi paremini kuulda võtta ja kuidas nad saaksid panustada ko-

gukonna arengusse. Üheks oluliseks teemaks oli Viru-Nigula noortevolikogu loomine – noored pidasid plaani, kuidas selline esinduskogu võiks

toimida ja milliseid samme on vaja selle käivitamiseks astuda. Soome kogemus pakkus siinkohal väärtuslikke ideid ja julgustust.

Lisaks tutvusid osalejad mõlema valla eluoluga – külastati kohalikke haridusasutusi, noortekeskusi ja kogukonnakeskusi, arutati sarnasusi ja erinevusi ning otsiti viise, kuidas üksteiselt õppida. Projektis oli tähtsal kohal sõprus ja koostöö noorte vahel. Viru-Nigula ja Karvia noored leidsid kiiresti ühise keele ning lubasid, et sõprus nende vahel kannab tulevikus edasi valdadevahelist koostööd.

Erasmus+ osalusprojekt „Noorte hääl: osalus, mõju ja kogukonna tulevik!“ näitas, et noored on valmis võtma vastutust ja pakkuma uusi lahendusi. Projekt andis neile teadmisi, julgust ja rahvusvahelisi sõpru, kelle toel saab edasi liikuda. Tegelikult on see üleskute kõigile noortele – ära jää pealtvaatajaks. Iga arvamus, idee ja tegu loeb, sest kui noored räägivad – kuulab tulevik.

KRISTA KARUSION

Viru-Nigula Avatud Noortekeskuse juht

Kohtumine vallavolikogu liikme Olav Kreeniga.

Kahe sõprusvalla noored Karvia vallaga tutvumas.

Elna Kaasik avab Kunda Ühiskümnaasiumis vaibanäituse „Aja mustrid“

29. novembril kell 17.30 avatakse Kunda Ühiskümnaasiumi saalis tekstiilkunstnik Elna Kaasiku isikunäitus „Aja mustrid“. Näitus on tagasivaade kunstniku senisele loomingule ning jääb avatuks kuni kooli jõuluvahetaja alguseni.

Elna Kaasik on tunnustatud tekstiilkunstnik, kelle loomingus on olnud gobeläänid, liturgilised tekstiilid ja käsitsi kootud vaibad. „Aja mustrid“ toob Kundasse valiku töödest, mis kõnelevad ajast, teekonnast ja inimese sisemisest kulgemisest. „Olen aru saanud, et minu loomingus on kogu aeg olnud üks kulgemise teema – vertikaalne liikumine, mis läheb justkui taevasse või kõiksusesse,“ sõnab kunstnik.

Kaasik alustas kooliteed samas hoones, Kunda Ühiskümnaasiumis, kuuekümnendatel aastatel. Tema esimene klass asus koolimaja esimesel korrusel ja esimesed käsitööoskused omandas ta Karepa

raamatukogus, kus ema juhendas kohalikke naisi kudumisel. Hiljem õppis Kaasik Kopli Kunstikeskkoolis ja tegutses Keila kangavabrikus kunstnikuna, seejärel ARS-i dekoratiivkudumise ateljees ning oma ettevõttes Elna Disain. Viimastel aastatel on ta loonud liturgilisi tekstiile mitmele Eesti kirikule, sealhulgas peapiiskopile.

„Aja mustrid“ on Kaasiku jaoks võimalus vaadata tagasi ja seada tehtu tervikusse. „Kui kunstnik koob vaipa, siis koelõngaga ta tekitab mustri. Meie igapäevane elu on justkui koelõng, millega me ümber chi mustreid koome,“ ütleb ta.

Näituse avamine on ühtlasi kunstniku tagasitulek lapsepõlvekooli, kus ta esimest korda kunstiga kokku puutus. Näitus on kõigile huvilistele avatud Kunda Ühiskümnaasiumis kuni jõuluvahetajani.

VNVT

Praktika kinnitas ühiskondliku mure tõsidust

Aktiivse tehnoloogiaajastuga on muutunud nutiseadmete omanike kogukondade vanusegruppides täiesti tavapäraseks nähtuseks. Siia kuuluvad ka kõige pisemad, alates ajast, kus nende areng teeb suuri hüpeid ning järjepidevalt omandatakse uusi motoorseid ja kognitiivseid funktsioone (ehk liikumise ja mõtlemisega seotud võimed).

Aina levinumaks nähtuseks lapsevanemate seas on nutitelefoni ja/või tahvelarvuti rakendamine lapsehoidjana. Aktiivses arengufaasis olevale lapsele liigse ekraaniaja pakkumine võib aga lapse arengule teha palju liiga. Millised võivad olla tagajärjed?

Kui väike laps elab pidevalt oma ekraanis ja näeb seal ülivärvilisi, elavaid ja kiireloomulisi pilte/videoid/mänge, loob see pisikese areneva mõistuse jaoks kohati eraldi reaalsuse. Kõik, mis ekraanil toimub, on väikeseaju jaoks ülimalt stimuleeriv ja tähelepanu kergitav.

Reaalsuses päris maailm pole selline. Inimesed liiguvad normaalselt, räägivad aeglaselt ja keskond meie ümber on neutraalsetes toonides. See tähendab, et reaalne maailm pole üldse nii põnev ja elevust tekitav. Kui lasta pisikestel harjuda igapäevaselt tundide viisi ekraanieluga, siis pole palju eeldada, et lapsel võivad tekkida kohanemisraskused.

Oluline on, et aktiivses arengueas olevad lapsel oleks võimalikult palju kokkupuuteid päris maailma ja päris inimestega. Tänu sellele arenevad sotsiaalsed ja motoorsed oskused, loogiline mõtlemine ja/või probleemilahendus, emotsionaalne reguleerimine. Kõige paremini saab igapäevaelus

Tallinna Ülikooli sotsiaaltöö eriala praktikandil Maarjal on käes viimane õppeaasta ja ta otsustas oma õpingute praktika läbida Viru-Nigula vallas lastekaitsepspetsialisti tööga tutvudes. Tema hinnangul on tegu sotsiaaltöö ühe vastutustrikkama alaga, sest lapsepõlv määrab enamasti inimese tuleviku, tema võimalused ja toimetuleku edaspidises elus. Praktikandi tegi murelikuks info, et lisaks nutisõltlastest koolilastele on tekkinud probleem lasteaiaelaste lastega, kes parema meelega on kodus nutiseadmes, kui tulevad lasteada, kus saab teiste lastega koos aega veeta, mängida ja eakohast õpet. Maarja otsustas anda oma panuse, et vanemate jaoks välja tuua lapsi ähvardavad ohud ning kirjutas arvamussloo.

Loe lisaks: (<https://lengu.ee/miks-on-peenmotoorika-olulise-osa-lapse-arengust-6-peenmotoorika-manguideed/>)

näha tõestust vähese ekraani kasutamise kohta paranenud koolitulemuste, sõprussuhete loomise ja parema emotsioonide kontrollimise läbi. Vanematel tasub meele pida, et lasteaialapsest saab varsti koolilaps ja kui lasteade ei ole rangelt kohustuslik, siis põhihariduse omandamine on kohustuslik, rää-

kimata sellest, et elus hakkama saamiseks on haridus hädavajalik.

Ajakirjas Psychological Bulletin avaldas artikli laste ekraanikasutuse kohta, mis põhines laialdasel uurin-gul, milles osales enam kui 292 000 last. Uuring näitas, et liigne ekraanikasutus viis emotsionaalsete ning käitumuslike probleemideni ning lapsed, kellel juba esinesid sellised raskused, kippusid ekraane kasutama toimetulekumehhanismina.

Samuti on tõestatud, et rohke ekraaniaeg pidurdab laste peenmotoorika arengut. Selgituseks – peenmotoorika ehk lapse käelise tegevuse alla kuulub käte ja silmade koostöö ning rand-me ja sõrmede liikumise nõtkus ning täpsus. Peenmotoorsed oskused saadavaid meid pea kõigis igapäevastes tegevustes, olgu selleks siis riidesse panek, saapapaela sidumine, söömine või asjade kokku panemine. Enamiku ajast me ise ei mõtle, kuidas me neid tegevusi sooritame – see tuleb automaatselt.

Targalt toimetav lapsevanem oskab lapse vajaduse nutiseadme järele muuta premeerimiseks või limiidiga lubada lapsele arendavat mängu-aega. Näiteks luua kindel igapäevane graafik ajaliimidega (umbes pool tundi), millal laps saab vaadata talle huvi pakkuvaid videoid või mängida mäng-e. Lisaks leida võimalikult palju käe-lisi tegevusi, värvimine, joonistamine, meisterdamine jne.

See loob varakult lapsele tervisliku suhte tehnoloogiaga, millest saab igal juhul suur osa elust vanemaks saades. Kõiges on vaja leida mõõdukust.

MAARJA SAUL

ÜLEVAADE VALLAVALITSUSE ISTUNGITEST

2. oktoober

1. Otsustati kinnitada Viru-Nigula valla alalise hankekomisjoni uus koosseis.

2. Otsustati anda Elis Riispapile luba välireklaami paigaldamiseks Kunda linnas Sadamatee 9 asuval kinnistule ajavahemikul 03.10-19.10.2025

3. Otsustati anda Kairi Raudbergile luba välireklaamide paigaldamiseks Kunda linnas Ehitajate tn 8 ja Võidu tn 8 asuvatele kinnistutele ajavahemikul 03.10-20.10.2025

4. Otsustati muuta omanike palvel Kabeli küla Saare ja Kruusamäe katastriüksuste piire ja määrata sihtotstarbeks maatulundusmaa.

5. Otsustati kinnitada Viru-Nigula valla raamatukogu arengukava 2025-2029.

6. Otsustati kinnitada avaliku elektroonilise enampakkumise tulemused ning võõrandada korteriomand Aseri alevikus Veetorni tn 1/Veetorni tn 2-29 hinnaga 6 400€.

7. Otsustati kinnitada avaliku elektroonilise enampakkumise tulemused ning võõrandada kinnistu Kunda linnas Koidu tn 13 hinnaga 30 000€.

8. Viru-Nigula valla omandis on kinnistu Kunda linnas aadressil Jõe tn 14. Vara on püütud mitmel enampakkumisel võõrandada, kuid see on nurjunud. Ka viimasel korral tähtajaga 26.09.2025 kell 12. Vallavalitsus otsustas ka sel korral enampakkumise nurjunuks tunnistada ning uue enampakkumise korraldamise edasi lükata.

9. Otsustati sõlmida üürileping vallale kuulu-

va korteri kasutamiseks ning määrata üürisumma 50 € kuus.

10. Vallavolikogu otsustas 24. septembri istungil volitada vallavalitsust Madala kinnistu võõrandamiseks eelläbirääkimistega konkurssi korraldama. Sellest tulenevalt otsustati kinnitada konkursi tingimused vallavara võõrandamiseks eelläbirääkimistega pakumise korras ning kinnitada pakumuste esitamise tähtajaks 27.10.2025 kell 10. Ühtlasi määrati ka tagatisraha suurus ning pakumuste avamise tähtaeg.

11. Otsustati kinnitada eelläbirääkimistega pakumise 7-liikmeline konkursikomisjon koosseisus Ivar Lilleberg, Raido Tetto, Kalev Sädeme, Evelyn Mägi, Janner Eskor, Reeli Eiche ja Marit Laast.

12. Informatsioon, vallavalitsusele laekunud kirjad ja avaldused.

Otsustati kooskõlastada Aseri Kooli, Vasta Mõisakooli ja Kunda Ühisgümnaasiumi direktorite taotlused töötajate koosseisude kinnitamiseks alates 01.09.2025

Võtta teadmiseks ülevaade projektist „Aseri aleviku Aseri ja Sõpruse elamupiirkondade sademe- ja drenaažisüsteemide rajamine“.

Unukse külas asuva vana õlletehase territooriumil ei ole tehtud pinnasetõid, mida lubati pärast avastatud masuudireostust. Selle probleemi lahendamiseks tuleks uuesti pöörduda Keskkonnaameti poole.

Toimus arutelu Virumaa Teatajas avaldatud artikli üle, mis kajastas vallavalitsuse töötajate tootlustamist Kunda Ühisgümnaasiumi sööklas.

Toimus arutelu teemal, mis puudutab pensionäride maamaksust vabastamise võimalust.

8. oktoober

1. Arutleti Viru-Nigula valla arengukava ja eelarvestrateegia muutmise käigus tehtud ettepanekute üle. Vallavalitsuse seisukohad lisatakse muudatuste ettepanekute tabelisse ning esitatakse koos määruse eelnõu ja muude asjasse puutuvate dokumentidega edasiseks menetlemiseks vallavolikogule.

2. Informatsioon, vallavalitsusele laekunud kirjad ja avaldused.

A. Tiivas tõstas taas arutelu perearstide ruumide üüritasude osas. I. Lilleberg tegi ettepaneku teema võtta järgmise vallavalitsuse istungi päevakorda.

16. oktoober

1. Otsustati määrata harridusasutuse tugispetsialisti stipendium Viru-Nigula valla lasteaia õpetajale Eveli Kiilile, kes asus omandama logopeedi kutset. Stipendiumi suurus on 50% õpetaja töötasu alammäärast ning seda makstakse õppe toimimise perioodil igakuiselt nominaalõpiaja jooksul.

2. L. Reks tegi ülevaate MTÜ Aseri Spordiklubi esitatud taotlusest ning 06.10 toimunud hindamiskomisjoni arutelust. Vallavalitsus otsustas vastavalt sellele eraldada spordiklubile projektipõhist toetust Aseri rulapargi projekteerimise ja ehitustööde toetamiseks.

3. Otsustati väljastada ehitusluba Kabeli külas Kruusametsa kinnistule eluhoone püstitamiseks.

4. Informatsioon, vallavalitsusele laekunud kirjad ja avaldused.

Vasta Mõisakooli direktor on esitanud avalduse seoses üürilepingu ning -kuludega. Vallavalitsus arutas asja ning ei näinud alust muutmaks

kehtivat korraldust ning lepingu tingimusi.

28. oktoober

1. Kuulati A. Kirdi ülevaadet isikuga XX üürilepingu sõlmimise vajadusest, sellega seonduvatest asjaoludest ning otsustati üürileping sõlmida.

2. L. Reks tegi ülevaate MTÜ Aseri Spordiklubi esitatud taotlusest ning 27.10 toimunud hindamiskomisjoni arutelust. Vallavalitsus otsustas vastavalt sellele eraldada spordiklubile projektipõhist toetust Aserisse betoonpargi rajamise lõppmakse tasumiseks. Ühtlasi tunnistati kehtetuks eelmisel istungil sama spordiklubiga seotud otsus, kuna eelnõus oli eksitud toetatava projekti nimega.

3. Otsustati jagada Kaniguristi külas asuv Lepa kinnistu kolmeks katastriüksuseks ning määrata neile sihtotstarve.

4. Otsustati väljastada ehitusluba Ojakülas asuval Piiri kinnistule abahoone püstitamiseks.

5. Otsustati väljastada ehitusluba Kestla külas asuval Astri kinnistule puurkaevu rajamiseks.

6. Otsustati väljastada ehitusluba Aseri alevikus Keraamiku AÜ Kaevu tn 6 kinnistul aiamaja laiendamiseks.

7. Otsustati lükata edasi kasutusloa väljastamise üle otsustamine Kunda linnas Toolse tee 11 kinnistul asuval üksikelmule Päästeameti kooskõlastuse puudumise tõttu.

8. Otsustati väljastada projekteerimistingimused Viru-Nigula alevikus Kalvi tee 3 asuval kinnistule majandushoone püstitamiseks.

9. Informatsioon, vallavalitsusele laekunud kirjad ja avaldused.

Toimus arutelu perearstidega sõlmitud üürilepingute ja üüritasude suuruse üle. Otsustati muuta järgmisel istungil Viru-Nigula perearstikeskusega sõlmitud üürilepingut alates uuest aastast ning anti vastav korraldus eelnõu ettevalmistamiseks ametnikele.

Unukse silla remondi lõpptähtaeg lükkus edasi, avalikkuse teavitust sellest oli puudulik. Ümbersõiduks kasutatud tee on kehvast seisukorras ja olukord tuleb taastada. Otsustati Transpordiametilt asja kohta järele pärida.

6. november

1. Viru-Nigula Vallavalitsuse 17.12.2024 korralduse alusel anti osaühingule Rägavere Perearstikeskus otsustuskorras üürile Viru-Nigula alevikus aadressil Kirikaia 2 asuvad ruumid. Arvestades ruumide amortisatsiooni, otsustas Vallavalitsus alates 01.01.2026 üüritasu vähendada.

2. 1. jaanuarist 2026 muutub kõigile veekeskustele ja ujulatele pädeva vetelpääste olemasolu kohustuslikuks. Kunda spordikeskuse ujulas on vetelpääste võimekusega instruktorid olemas. Sellest tulenevalt otsustas Vallavalitsus muuta Viru-Nigula valla spordikeskuse töötajate koosseisu nõnda, et kõik inspektorid töötaksid tähtajatu töölepingu alusel ning oleks tagatud vetelpäästealase võimekusega töötajate kohalolu kõigil ujula avatud oleku aegadel.

3. Otsustati väljastada ehitusluba Kunda linnas Laane tn 12 kinnistule maasoojuspuuraukude rajamiseks.

4. Otsustati väljastada ehitusluba Toomika külas Veskimäe kinnistule puurkaevu rajamiseks.

5. Otsustati väljastada ehitusluba Unukse külas Aru kinnistule puurkaevu rajamiseks.

6. Otsustati väljastada projekteerimistingimused Kunda linnas Jaama tn 2 kinnistule gaasielektrijaama püstitamiseks.

7. Otsustati väljastada projekteerimistingimused Kunda linnas Tööstuse tn 4 kinnistul asuva alajaama renoveerimiseks.

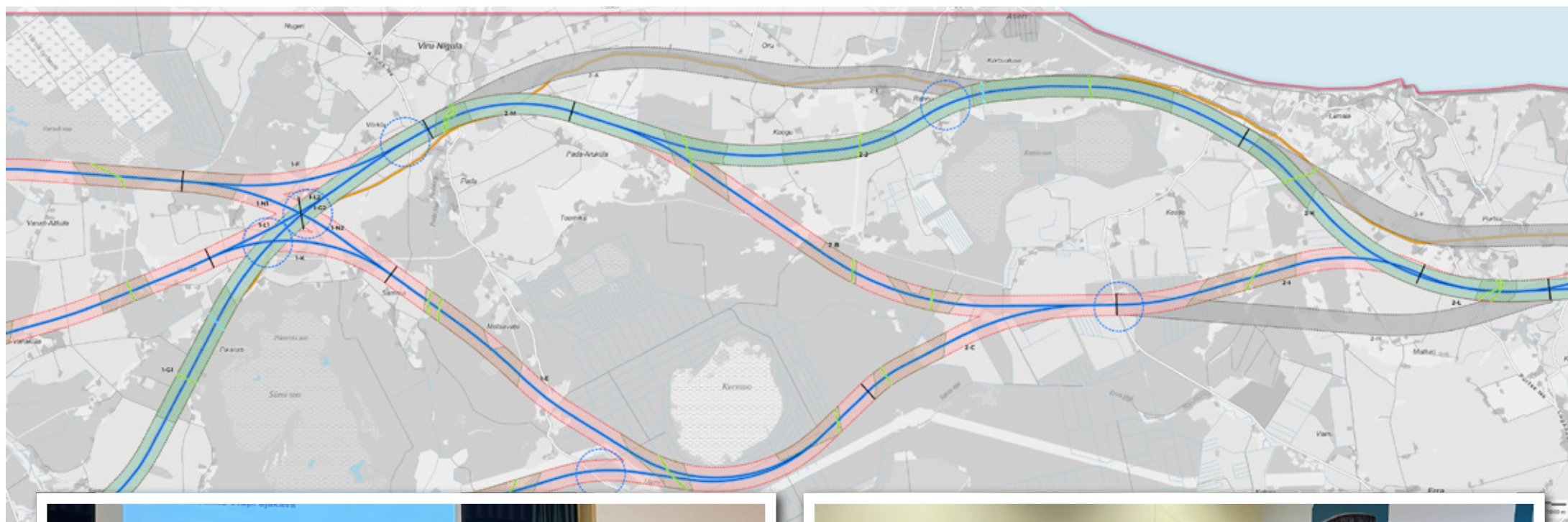
8. Otsustati väljastada kasutusluba Kunda linnas Toolse tee 11 asuval üksikelmule.

9. Informatsioon, vallavalitsusele laekunud kirjad ja avaldused.

KÜ Kunda Koidu 73 esitas avalduse prügikonteineri paigaldamiseks valla maale. Avalduses toodi välja, et probleem on mitu – parkimiskohtade vähesus ja sellest tingitud vajadus prügikonteineri asukoha muutmiseks. Vallavalitsus jäi arutelu tulemusel seisukohale, et prügikonteineri viimine Koidu haljasalamaaüksusele ei ole hea mõte, kuna soovitud kohas puudub konteineri paigaldamiseks vajalik kõva pinnas ning prügikonteiner jääb silma riivama Koidu tänavalt. Ühtlasi toodi välja võimalus, et nõustutakse munitsipaalomandis oleva Mäe haljasala 6 maaüksuse loodepoolse nurga üürile andmisega täiendavate parkimiskotade loomiseks.

Vallavalitsuse protokollide ja eespool välja toodud otsuste põhjalikumat materjalidega saate tutvuda valla dokumendiregistri vahendusel internetis ning soovi korral ka vallavalitsuses kohapeal.

Fotod: VNV

Viru-Nigulas arutati Haljala–Kukruse maantee uusi trassialternatiive – kohalikel on aeg kaasa rääkida

18. novembri õhtul kogunes Viru-Nigula rahvamajja ligikaudu nelikümmend inimest – kohal olid planeeringu koostajad, eksperdid ja ametkondade esindajad, politsei, põllumehed ning ka äsja valitud vallavolikogu liikmed ja ajakirjanikud. Arutelul tutvustati Haljala–Kukruse maanteelõigu riigi eriplaneeringu hetkeseisu ja trassialternatiivide võrdlust.

Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi projektijuht Anne Martin selgitas, et tegemist on etapiga, kus otsitakse kõige sobivamat trassikoridori ligi 67 kilomeetri pikkusele maanteelõigule. Kavandamisel on 2+2 maantee, kuid see siiski ei tähenda, et kõik lõigud kohe sellises laiuses välja ehitatakse.

„Ehitus toimub etapiti – sõltuvalt vajadusest, liikluskorrumusest ja rahalistest võimalustest,“ märkis Martin, lisades, et lõplik variant otsustatakse 2026. aasta lõpus.

Trassikoridori kavandamisel on arvestatud mitmete

aluskriteeriumitega nagu näiteks olemasolevad hooned ja õuealad, kaitse- ja hoiualad, Natura 2000 alad, kalmistud, pühakojad ning muud muistised. Juba läbi viidud või pooleli on muu hulgas ulukiuuringud, müra- ja vibratsiooniuringud, asustusstruktuuri analüüs, aga ka liiklus- ja meelsuuringud.

„Nüüd oleks hea, kui 5. detsembriks jõuaks meieni kohalike põhjendatud ja argumenteeritud ettepanekud,“ julgustas Martin kohalolijaid. Planeeringu keskkonnamõjude juhtekspert Jaak Järvekülg rõhutas, et asukoha valik ei sünni lihtsalt plusside ja

miinuste kokku liitmisest.

„Tegemist on kaalutlusotsusega. Mõnes lõigus on looduskaitse piirangud määravad, mõnes on kaalul inimeste ja põllumajanduse huvid,“ sõnas ta. Näiteks tõi Järvekülg välja, et Sämi ja Purtse vahel lõunapoolseima trassi valimisel poleks Keskkonnaametilt tõenäoliselt võimalik koostlust saada.

Saalist kõlas küsimusi rahvastikutrendide kohta. Anne Martin kinnitas, et demograafilisi prognoose on arvesse võetud. Kuigi rahvastiku kaanemine võib ulatuda järgmise 50 aasta jooksul sõltuvalt regionist 15–20 protsendini,

nähakse ette liiklussageduse suurenemist. „Ohutud ja kiired ühendused on inimestele vajalikud, sõltumata elanike arvust,“ rõhutas ta.

Mitmed põllumehed töid esile mure, et uus trass vähendab väärtuslikku haritavat põllumaad. Toomas Laos Varudi mõisast nentis, et planeering mõjutab juba praegu nende investimisotsuseid: „Kui me tahame ehitada, peame juba praegu teadma, kuhu see tee tuleb – see mõjutab tasuvusaegu ja investeeringuid otseselt.“

Diskussioon muutus elavamaks, kui jutt jõudis looduskaitse ja põllumajanduse

tasakaalu juurde. Olav Keen küsis, miks põllumaade väärtust keskkonna väärtustamise kõrval justkui eiratakse: „Põllumaal on ju samuti oluline väärtus.“ Järvekülg selgitas, et põllumaade kaitset käsitletakse aruandes eraldi ja rõhutas veelkord vajadust leida tasakaal: „Inimene vajab kaitset samamoodi, kuid looduse koormus on juba talumispää lähedale viidud.“

Kuigi konkreetsete ehitusotsusteni jõudmiseni läheb veel aega ja need sõltuvad eelkõige valitsuse prioriteetidest võimaluste ja vajaduste vahel otsustamisel, juhtis piirkonnapolitseinik Meelis Pallon tähe-

lepanu konkreetsetele näidetele, kus ohutuse parandamine on kiireloomuline.

„Sõmeru rist on üks kriitilisemaid kohti, kus õnnetusi juhtub, hoolimata sellest, et kiirused on juba piiratud,“ märkis ta.

Haljala–Kukruse maantee on osa Eesti põhimaantee uuendamise kavast, mille eesmärk on muuta liiklus turvalisemaks, sujuvamaks ja ajasäästlikumaks. Kohalikul tasandil tähendab see aga ühtlasi vajadust leida tasakaal looduse, põllumajanduse ja arenguvajaduste vahel.

VNV

DETAILPLANEERINGUD

Viru-Nigula vallavalitsus teatab planeerimisseaduse § 84 lõike 1 alusel Elamupiirkonna detailplaneeringu avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu tulemustest

Detailplaneering (DP) algatati Viru-Nigula Vallavolikogu 26.09.2024 otsusega nr 140. DP koostamise eesmärk on Kunda linnas asuva Elamupiirkonna kinnistu jagamine elamumaa kruntideks, kruntidele hoonestusala määramine, ehitusõiguse määramine, vajalike rajatiste, tehnovõrkude, avalike teede

asukoha määramine, vajadusel servituutide seadmine.

DP avalik väljapanek toimus 18.09.-17.10.2025, avalik arutelu toimus 05.11.2025 Viru-Nigula vallavalitsuse saalis.

Avaliku väljapaneku ajal esitati kaks arvamust ja kaks ettepanekut DP eskiislahenduse kohta. Arvamust avaldasid Tervi-

seamet ja Keskkonnaamet (arvamused teadmiseks võetud).

Riigimetsa Majandamise Keskus tegi ettepaneku korrigeerida DP seletuskirja ja põhijoonist nii, et hoonestusala minimaalne kaugus kinnistu Kunda metskond 221 piirist oleks 10 m põhjusel, et Elamupiirkonna kinnistule võib olla

oht langevate puude ja seeläbi tekkiva kahju osas.

Vallavalitsus arvestab ettepanekuga ja korrigeerib DP seletuskirja ja põhijoonist, kuid ei sea ehituskeelupiirangut kruntide lõunaserva.

Astangu tänava elanik oli mures Astangu tänava juurde-pääsute ja valgustuse osas:

„Tee juba praegu auklikuks sõidetud, valgustus lünklik. Osaliselt realiseerimata eelmise detailplaneeringu lubadused taristu väljaehitamiseks. Oht, et ehitustegevuse käigus muutub tee veelgi hullemaks.“

Vallavalitsus arvestab ettepanekuga ja lahendab tee- ja valgustuse probleemi tööüles-

annete käigus.

Detailplaneeringu materjali-dega on võimalik tutvuda Viru-Nigula valla kodulehel

<https://viru-nigula.ee/detailplaneeringud> ja Viru-Nigula vallavalitsuses aadressil Kunda linn, Kasemäe tn 19.

VALLAVALITSUS

LÜHIDALT

Vallavalitsuses uus finantsjuht

Oktoobri lõpus alustas Viru-Nigula vallavalitsuses tööd uus finantsjuht Ene Alte (pildil).

„Tulen Viru-Nigula vallavalitsusse erasektorist, kus olen töötanud väga erinevates ettevõtluse valdkondades, vastutades ettevõtete hea finantsalase käekäigu eest,“ sõnab enda tutvustuses Alte, kes on töötanud nii raamatupidaja, finantsjuhi kui ka juhatuse liikmena erineva suurusega ettevõtetes.

„Mul on kõrgharidus raamatupidamises ja leian siiani, et raamatupidamine on põnev. See ei ole kuiv numbrite rivi, nende taga on võimalused ja soovid, mida saab koostöös teistega täide viia. Vabal ajal naudin nii metsa vaikust kui ka kontsertsaali helisid.“

VNV

Soovime Enele jõudu ja pealehakkamist uues ametis!

Tunnustame silmapaistvaid kodanikke ning organisatsioone

Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamisega on heaks kombeks saanud ka meie tublimate kodanike, ühenduste ja ettevõtjate tunnustamine. Selleks on Viru-Nigula Vallavalitsus muu hulgas kehtestanud ühtse vallas tunnustusavalduste andmise korra, millega saab lähemalt tutvuda siin: <https://www.riigiteataja.ee/akt/414052020001>

Tunnustusi jagatakse järgmistes kategooriates:

- elutööpreemia;
- aasta tegu (korras nimetatud eluvaldkondades);
- aunimetus (erinevates taotluse esitaja enda määratud kategooriates, nt heakorrastuim küla, aktiivseim kodani-

kuühendus, aasta treener, aasta mees- ja/või naissportlane jne);

- tänukiri.

Esildise vorm on leitav valla kodulehelt ning tuleb saata meilitsi aadressil vallavalitsus@viru-nigula.ee, posti teel või tuua ise koha-

peale. Sobib ka vabas vormis avaldus, kuid arvestama peab, et igal juhul tuleb kandidaadi teeneid kirjeldada piisavas mahus ja arusaadavalt. Ettepanekuid võivad esitada kõik Viru-Nigula vallas elavad ja tegutsevad juriidilised ja füüsilised isikud, volikogu ko-

misjonid, volikogu liikmed, vallavalitsus, vallavanem jne. Tunnustusavalduste esitamise tähtajaks on 20. jaanuar 2026. Otsused teeb enne vabariigi aastapäeva Viru-Nigula Vallavalitsus.

VNV

Päästeamet viib 10. detsembril läbi ohuteavituse testi

Päästeamet testib kolmapäeval, 10. detsembril EE-ALARM ohuteavituse erinevaid kanaleid, sh käivitatakse sireenid. Tegemist on testiga ja tegelikku ohtu pole. Eesmärk on testida ohuteavituskanalite käivitamist samaaegselt ning sireenivõrgustiku katvust ja tihedust.

10. detsembril testime järgmisi ohuteavituskanaleid:

- Lõuna paiku jõuab kõikidesse mobiiltelefonidesse SMS sõnum eelinfoga testi toimumise kohta
- Vahemikus 15.00-15.10 saadetakse teavitused Eesti äppi ja „Ole valmis!“ mobiilirakenduste kaudu
- Vahemikus 15.00-15.10 käivitatakse sireenid Eesti suurimates asulates
- Vahemikus 15.00-15.10 näeb ERR kanalites (ETV, ETV+, ERR.ee veebilehel ja ERR äpis „ERR Uudised“) ribateksti ohuteavitustestikohta.

Soovitused inimestele 10. detsembril:

- Jätkake oma tavapärast elu.
- Rääkige eelnevalt oma lähedastega, eriti laste ja vanavanematega, et tegelikku ohtu pole ja tegemist on testimisega.
- Vaata käitumisjuhiseid veebilehelt www.olevalmis.ee. Samalt lehelt on võimalus ka kuulata, missugust heli sireenid teevad.

Sireenivõrgustik on välja arendamisel, hetkel katab see järgmisi asulaid: Ahtme, Haapsalu, Jõgeva, Jõhvi, Keila, Kohtla-Järve, Kuressaare, Kärkla, Maardu, Narva, Paide, Paldiski, Pärnu, Põlva, Rakvere, Rapla, Sillamäe, Tallinn ja selle lähiümbruse tiheasustus-

Foto: Adobe Stock

alad (sh Tabasalu, Harkujärve piirkond, Saue ja Laagri, Peetri alevik, Saku, Viimsi vald), Tapa, Tartu, Valga, Viljandi, Võru.

Miks on vaja testida ohuteavitussüsteemi?

Ohuteavituse süsteemi ehk EE-ALARMi testimine on va-

jalik selleks, et veenduda süsteemi toimimises ja töökindluses. Eesmärk on teada saada, kas teavitused jõuavad inimesteni selliselt, nagu erinevad kanalid seda ette näevad. Samuti aitab testimine välja selgitada tehnilised kitsaskohad, mis võivad takistada teavituste edastamist erinevate kanalite

kaudu.

Päästeamet hakkab ohuteavitussüsteemi erinevaid kanaleid kas koos või eraldi edaspidi sagedamini testima. Suuremaid teste, mille raames käivitatakse ohuheliga sireenid, on plaanis korraldada maksimaalselt korra kvartalis.

Ohu korral teavitab riik inimesi alati mitme kanali kaudu. Eestis on praeguse seisuga kasutusel järgmised ohuteavituse kanalid:

- SMS-teavitust ohupiirkonnas olevatele inimestele
- Mobiilirakendused Eestis äpp ja „Ole valmis!“
- Ribatekstid ETV ja ETV+

kanalites, ERR.ee portaalil ja „ERR Uudised“ äpis

- Kõige äärmuslikematel juhtudel käivitatakse ka sireenivõrgustik

Selleks, et ohuteavitust mobiilirakenduste kaudu saada, peavad vastavad äpid olema alla laetud ja teavitused lubatud. Ohuteavituse kaudu saad teada, mis on juhtunud, kuidas käituda ning kust saab vajadusel täiendavat infot. Nii äpiteavituse kui ka SMSi saatjaks on alati EE-ALARM.

Sireeni kuuldes varju kohe lähimasse siseruumi

Kui suuremate kriiside korral saad ohuteavitusega teada, mis on juhtunud ja kuidas käituda, siis sireenid sisulist infot edasi ei anna, vaid mängivad minutipikkust tõusva ja langeva tooniga signaali, mida korratakse kolm korda 30-sekundiliste pausidega. Kokku kestab sireenide heli umbes 4 minutit.

Sireenid on mõeldud õues viibivatele inimestele, et neid võimalikult kiiresti ohust informeerida. Sireenide ainuke eesmärk on äratada sinu tähelepanu vajadusest varjuda otsekohe lähimasse siseruumi, soovitatavalt tugevate seintega ruumi ning akendest eemale. Kui oled ohutumas kohas, siis otsi lisainfot veebilehelt kriis.ee ja olevalmis.ee. Nendelt lehtedelt leiad täpsema info olukorrast ja käitumisjuhised.

Põllumajandus- ja metsandussektor saab taotleda toetust uuenduslikele projektidele

12. novembril algas PRIAs suur- ja väikeprojektide toetuse taotluste vastuvõtt. Taotlusi saab esitada 14. jaanuarini 2026. Toetus jaguneb suurprojektide toetuseks, mille eelarve on 6,4 miljonit, ja väikeprojektide toetuseks, mille eelarve on 3,5 miljonit eurot. Mõlema toetuse sihiks on teadmussiirde ja tehnoloogilise arengu laialdasem kasutuselevõtt põllumajandus- ja metsandussektoris, et suurendada ressursitõhusust, kestlikku toidutootmist ning uute toodete ja teenuste väljatöötamist.

PRIA toetuse teenuse arendamise büroo teenusejuhi Kersti Pille sõnul said uuenduslike projektide jaoks varasemalt toetust taotleda vaid põllumajandustoodete tootmise ja töötlemisega tegelevad ettevõtjad. „Käimasoleval programmeerimisperioodil on võimalused laienenud. Nüüd saavad toetust taotleda kõik ettevõtjad, kelle omatoodetud või töödeldud toodete ja saaduste müügitulu aastas on vähemalt 20 000 eurot ning seejuures ei pea tulu olema põllumajanduslik. Ettevõtte peab toetuse taotlemiseks innovatsiooniprojekte ellu viima koostöös teadus- ja arendusasutuste või ülikoolidega ning seda tegema kindlaks määratud tegevusaladel. Näiteks võib nüüd toetust taotlema tulla ka digiettevõtte, kui ta vastab teistele toetuse taotlemise tingimustele. Usun, et toetus on abiks paljudele ettevõtetele, kes soovivad kiiresti arenevas maailmas säilitada konkurentsivõimet,“ lisab Kersti Pille.

Toetust saavad taotleda ettevõtjad, kelle innovatsiooniprojekti tegevused kuuluvad järgmiste tegevusalade alla:

- üheaastaste põllukultuuride kasvatuse;
- mitmeaastaste taimede kasvatuse;
- taimede paljundamine;
- loomakasvatuse;
- segapõllumajanduse;
- põllumajandust abistavad tegevusalad ja saagikoristusjärgsed tegevused;
- metsakasvatuse ja muud metsamajanduse tegevusalad;
- loodussaaduste, välja arvatud puit, varumine;
- toiduainete tootmine, välja arvatud kala, koorikloomade ja molluskite töötlemine ja säilitamine;
- joogitootmine.

Suurprojektide toetuse ees-

Foto: Zoe Richardson on Unsplash

märk on edendada laiapõhjalist koostööd, kaasates vähemalt kolm eraldiseisvat ettevõtjat või organisatsiooni, et arendada sektoriülest innovatsiooni ja tõsta ettevõtete

konkurentsivõimet. Toetuse suurus on kuni 800 000 eurot ühe innovatsiooniprojekti kohta. Väikeprojektide toetuse eesmärk on pakkuda paindli-

kumat ja sihipärasemat tuge üksikettevõtjatele või väiksematele koostöögruppidele, kes arendavad uuenduslikke lahendusi väikemas mahus. Toetuse maksimaalne suurus

on 350 000 eurot ühe innovatsiooniprojekti kohta. Toetuste sisu ja taotlemise tingimuste kohta saab täpsemat infot meetme määrusest ja PRIA kodulehelt.

Kolesterooli tuleb mõista mitte karta

Kõrget kolesteroolitaset peetakse üldjuhul keskealiste meeste mureks, kuid tõsiasi on, et normiväline kolesteroolitase kimbutab ka naisi. Kuna keskmine vanus on kõrge kolesterooliga patsientide seas järjest allapoole liikumas, aitab apteeker seda eluks vajalikku rasvainet mõtestada ja müüte kummutada.

”Kolesterool on lipiid, mis on tähtis organismi normaalseks toimimiseks,“ selgitab Benu Pargi apteegi farmatseut Lauri Baar. Kolesterooli on vaja, et keha toodaks piisaval määral sappi ja hormoone, kuid nagu kõige heaga, kehtib ka kolesterooli puhul põhimõte, et liiga palju head võib osutuda hoopis halvaks.

Kolesterooli olulisust varjutavad müüdid ja väärarusaamad
Ühiskonnas on kolesteroolist loodud negatiivne kuvand, mis on tingitud teadmatusest. Piisaval määral kolesterooli on lausa elutähtis. „Ilma kolesteroolita hakkaks keha hääbuma ja jääks haigeks. Oluline on jälgida kolesterooli üldtaset,“ rõhutab farmatseut Baar. Nagu paljude tervist puudutavate teemade puhul, levib ka kolesterooli kohta palju väärarusaamu ja müüte.

Üks kõige levinumaid müüte, mis tuleneb lihtsast talupojaloo- gikast, on mõte, et kui süüa vähem rasva sisaldavaid toite või elimineerida need täielikult oma toidulaualt, saab kõrgest kolesteroolitasemest tulenevad hädad kontrolli alla. „See on probleemile vale lähenemine, sest see võib esile kutsuda kõrvalised ja isegi tõsisemad tervise- probleemid. Kuna keha sünteesib rasvast hormoone, mis tagavad organismi normaalse toimimise,“ räägib farmatseut. „Rasvadest sünteesib keha testosterooni ehk meessuguhormooni, mis mõjutab meeste potentsi ja lihaskasvu,“ lisab

Foto: JC Gellidon on Unsplash

farmatseut ühe näite, miks on head rasvad olulised. Tihti peetakse probleeme kolesterooliga ainult kogukamate inimeste probleemiks, kuid ka see pole nii lihtne. „Kuigi kõrge kolesterooliga ja kehamassiindeks on tihti soodumuseks kõrgele kolesteroolile, siis tihti esineb kõrget kolesterooli ka väga hea füüsi- sega ja normaalkaalus inimeste seas,“ räägib farmatseut, ja lisab, et viimasel juhul võib kõrge kolesterooli põhjuseks olla eelsoodumus või kehale koormav elustiil.

Hea ja halb kolesterool
„Kui kolesterooli on kehas

lupjumist või isegi trombe ja infarkti. „Kolesteroolitase võiks jääda alla 5 nmol/l, samal ajal võiks LDL kolesterooli olla alla 3 nmol/l,“ lisab Baar. Olgu et kehal on neid hormoonide tootmiseks tarvis, siis HDL ehk n-õ hea kolesterool võiks olla aga domineerivam. Seetõttu ongi õige kolesteroolitaseme üheks võtmekomponendiks toitumine. Arukas on vältida poolfabrikaate, mis sisaldavad suurel määral just halba kolesterooli.

Kuidas toetada kolesteroolitaset?
Normaalse kolesteroolitaseme hoidmiseks kehtivad samad põhimõtted, mis üldtervise toetamiseks. Olulised on täisväärtuslik ja elustiilile vastava kaloraažiga toitumine, korrapärane uni ja füüsiline koormus. „Toitumisel võiks eelistada küllastumata rasvhappeid, mida leidub näiteks nii oliivi- kui ka kalaõlis,“ toob Baar markantsemaid näiteid. „Samuti soovitatakse süüa nii köögivilju ja taimseid tooteid kui ka loomset päritolu toite, sest need sisaldavad rohkesti rasvhappeid kui taimseid,“ räägib farmatseut. Kolesteroolitaset aitavad normaliseerida erinevad toidulisandid, mis sisaldavad monokoliin K-d, mida valmistatakse punasest riisist. „Loomulikult võib alati ka punast riisi süüa, aga sama tulemuse saamiseks, mida pakuvad toidulisandid, peaks punast riisi väga palju sööma,“ selgitab Baar.

HEATEGEVUS

Toidupank korraldab talvised toidukogumispäevad

Toidupank korraldab 12. ja 13. detsembril talvised toidukogumispäevad üle Eesti 88 jaekaupluses. Eesmärgiks on koguda kauasäilivat toitu suurenenud toiduvajaduse leevenduseks ja toiduvarude täiendamiseks.

Toidupanga tegevjuht Piet Boerefijn: „Toidupanga toiduabi saab praegu nädalas keskmiselt 15 700 inimest, mis moodustab 1,3% Eesti elanikkonnast. Kahjuks on mitmendat aastat kasvav inflatsioon kaasa toonud toiduhindade seninägematu tõusu ja seetõttu ootavad väga paljud meie seast toidupanga abipakki. Igapäevaselt on meie eesmärk lisaks abi andmisele päästa toitu, mis läheks äraviskamisele. Toidupanga võrgustikus tegutseb erinevates maakonnakeskustes kokku 16 Toidupanka. 2024. aastal jagasime 4,42 miljonit kilogrammi päästetud ja annetatud toitu, mida oli 6% rohkem kui 2023. a.“

Toidukogumispäevadega, mis kannavad ümmargust järjekorranumbrit 40, on liitunud 88 COOPi, Maxima, Prisma, Rimi, Selveri ja Grossi jaekauplust üle Eesti. Kahe päeva jooksul ootame osalema üle 1200 vabatahtliku, kes aitavad annetusi koguda ja kogutud kaupa transpordiks ette valmistada, „Me oleme tänulikud kõigile, kes leiavad aega, et aidata. Tulge kas üksi, kahekesi või võtke kaasa sõprus- kond ning veetke koos mõned tunnid heategevuse eesmärgil!“ sõnas Boerefijn

—Piet Boerefijn

Kutsume üles häid inimesi kaasa lööma toidukogumispäevade vabatahtlikuna või annetama toidukogumispäevadel toitu. Ükskõik kas osaleda vabatahtlikuna või annetada kaupluses kaua säilivat toidukaupa, mõlemal moel saab aidata oma piirkonna puuduses elavaid peresid. Rohkem infot leiab ja vabatahtlikuks saab registreerida lingil osale.toidupank.ee. Kui soovid toidupankade tööle kaasa aidata, kuid ei saa osaleda toidukogumisaktsioonis, võid panustada rahalise annetusega. Annetada on võimalik Eesti Toidupanga kodulehel: <https://www.toidupank.ee/rahalised-annetused/> või helistades annetustelefonidele: 900 9005 – annetad 2 eurot või 900 9010 – annetad 8 eurot.

13.DETSEMBER 2025
KELL 16:00

MUUSIKAKOOL

NARVA MUUSIKAKOOLI
PUHKPILLIORKESTER

**NARVA
BRASS**

KONTSERT

PROGRAMMIS | DIRIGENT | KINOMUUSIKA
KLASSIKA | IGOR TEN | SOLISTID

KUNDA ÜHISGÜMNAASIUMI SAAL
KASEMÄE TN 22, KUNDA

Viru-Nigula Rahvamajas
pühapäeval, 14.detsembril 16.00

TALVEKONTSERT

VIRU-NIGULA SEGAKOOR
Dirigent Tiiu Millistfer
Kontsertmeister Darja Roditsenko

UHTNA NAISKOOR
Dirigendid Elina Peri, Mirja Markson

VASTA MÕISAKOOLI
MUDILASKOOR
Juhendaja Maret Salk

Sissepääs tasuta

OLETE OODATUD!

**PÄEVAKESKUSES
MUUSIKAKOOLI
JÕULUKONTSERT!**

**18.detsember
Kell 13.00**

**IKLO
10**

KUNDA LINNAORKESTRI
KONTSERT

Dirigent:
Kait Tiitso

Kunda linna klubis
7. detsembril kell 16

Pilet 5€, kuni 10. a tasuta

29 november
14:00

Vilistlaste päeva
ajalootunnid
Kunda ÜG raamatukogus

Uno TRUMM

Kaido VESKI

KUNDA JA
TEMA NELI
KOOLI
Koolihariduse
algusajad
Kundas

VIRUMAA
RAHVAÜLIKOOL
Kuidas
Kundas
maa soola
kasvatati

27. novembril kell 12.00
Aseri koolis

KÄSITÖÖRING- meisterklass

Õpime kingipakkide ja kottide
scrapbook kaunistamist, mis
muudab kingituse eriliseks

Oodatud on kõik huvilised!
juhendaja
Natalja Serdjuk

Oktoobris siindis

Lisandra-Mia Selja 22.10

Palju õnne vanematele ja
kasvajaks lapsele!

Palju õnne!
Novembri sünnipäevad:

75
LARISA KHOKHLOVA
ETTI MÄTLIK
ALEKSANDR TIKHONOV
VEERA BAHHAREVA
JOHANNES LAURI

85
REET VEEDLER
AIME PAHVERK

90
VALENTINA SMORODINA
LOOLJA EERIKS

80
KAJA KASEMAA
ANDRUS EINMANN
JUTA SAARMAA
MARGE VALLASTE

**VIRU-NIGULA VALLA
TEATAJA**

VÄLJAANDJA:
Viru-Nigula Vallavalitsus
Kasemäe 19, Kunda 44107.
www.viru-nigula.ee

KÜLJENDUS:
MK Meedia OÜ

TRÜKIKODA:
Printall AS

TOIMETAJA:
Kaido Veski
tel 5656 7467

TIRAAŽ: 2000

LOE INTERNETIST:
viru-nigula.ee/ajaleht/
paberleht

Kaastööd ja reklaam palume saata igakuiselt 5. kuupäevaks
e-postile: toimetus@viru-nigula.ee Juulikuus lehte ei ilmu.

Toimetajal on õigus avaldamiseks saadud artikleid keeleliselt
parandada ja parema arusaadavuse huvides toimetada.
Artikli sisu ja selles avaldatavate faktide õigsuse eest
vastutab autor.

NB! Viru-Nigula Valla Teatajas on tavaks õnnitleda väarikasse
ikka jõudnud juubilare. Kes ei soovi oma nime lehes avaldada,
palume sellest teavitada e-posti aadressil:
toimetus@viru-nigula.ee.